

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), (jud. M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

31 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cojocaru Sergiu, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Cojocaru Sergiu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției cu privire la obligarea recalculării pensiei

împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de către Cojocaru Sergiu și menținută hotărârea din 02 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 15 aprilie 2021, Cojocaru Sergiu a înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției solicitând anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău, sec. Ciocana nr. 93 din 24 februarie 2021 și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-515/21 din 17 martie 2021 la cererea prealabilă, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual privind recalcularea pensiei prin includerea perioadei 14 noiembrie 2016 – 29 decembrie 2020 de activitate în cadrul structurilor de forță, în vechimea în muncă pentru care s-a stabilit pensia lui Cojocaru Sergiu, începând cu 25 martie 2016 și recalcularea pensiei reieșind din vechimea în muncă de 27 ani 08 luni 20 zile din suma soldei, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 29 decembrie 2020, compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Cojocaru Sergiu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției cu privire la obligarea recalculării pensiei.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 02 martie 2022, Cojocaru Sergiu a contestat cu apel hotărârea din 02 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de către Cojocaru Sergiu și menținută hotărârea din 02 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

La 28 septembrie 2022, Cojocaru Sergiu, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 20 ianuarie 2023, recurs motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

La 25 ianuarie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință la recursul declarat de către Cojocaru Sergiu, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

La 03 februarie 2023 (prin poștă electronică) și la 08 februarie 2023 (prin oficiul poștal), Inspectoratul General al Poliției a depus referință la recursul declarat de către Cojocaru Sergiu, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când *motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului* prevăzut la art.245 alin.(2).

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. *Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.* Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un

eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Conform art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art.97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Din prevederile art.110¹ alin.(1) și (5) din Codul administrativ rezultă că, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală. Confirmarea recepției notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informațional sau de alt mijloc electronic de comunicație dedicat, probează notificarea

Potrivit art.114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.

Din actele cauzei rezultă că, la 27 septembrie 2022 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei, iar recursul nemotivat a fost depus în următoarea zi, la 28 septembrie 2022.

Se reține că, la 08 decembrie 2022, decizia integrală a Curții de Apel Chișinău

din 27 septembrie 2022, a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: www.cac.instante.justice.md.

La 16 decembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a notificat la adresa lui Cojocaru Sergiu și la adresa avocatului Mustăță Eugeniu, prin oficiul poștal, copia deciziei integrale din 27 septembrie 2022, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f.d. 174, 177).

Cele menționate supra, atestă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă din data de 17 decembrie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării lui Cojocaru Sergiu și avocatului acestuia a deciziei integrale a instanței de apel, care a expirat la data de *16 ianuarie 2023 (luni) inclusiv*.

În pofida celor enunțate, depunând recursul motivat la 20 ianuarie 2023, Cojocaru Sergiu nu s-a conformat prevederilor legale și nu a prezentat motivarea recursului în termenul legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. Or, fiind cea interesată de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurentul Cojocaru Sergiu trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin prezentarea motivării recursului în conformitate cu art.245 alin.(2) din Codul administrativ. Drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Din cele constatate rezultă că, nerespectarea termenului de prezentare a motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv a lui Cojocaru Sergiu și avocatului ales, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale, pentru a nu omite termenul legal de prezentare a recursului motivat. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația

părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Cojocaru Sergiu, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, drept inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Cojocaru Sergiu, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, ca inadmisibil.

Conform art.230, art.245 alin.(2) și art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Cojocaru Sergiu, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron